

ZABAWA NATURALNĄ POTRZEBĄ DZIECKA

Wiek przedszkolny często nazywany jest wiekiem zabawy. Zabawa jest naturalną potrzebą wszystkich dzieci i ma ogromne znaczenie dla ich prawidłowego rozwoju. Zaspokaja wszystkie wymagania umysłu, pobudzając dziecko do aktywnej działalności. Zabawa jest zgodna z psychofizyczną strukturą dziecka i posiada istotny wpływ na rozwój psychomotoryczny, percepcyjny, intelektualny i estetyczny naszego malucha. Ponadto umożliwia podejmowanie i rozwiązywanie różnorodnych zadań. Zabawa nie jest dla dziecka obowiązkiem, lecz zaspokojeniem potrzeby działania. W zabawie dziecko podejmuje te czynności, które w danej chwili są dla niego interesujące, a wytwory zabawowe stanowią dla dziecka olbrzymią wartość. Motywem ich sporządzania są przecież przeżycia dziecka. Dlatego też tak ważne jest, abyśmy my, dorośli potrafili je uszanować i docenić.

Rodzaje zabaw:

- **zabawy dydaktyczne** - zabawy według wzoru opracowanego przez dorosłych, której celem jest rozwijanie zdolności poznawczych (loteryjki, układanki, rebusy, krzyżówki oraz gry stolikowe, np. chińczyk, domino czy warcaby).
- **zabawy konstrukcyjne** - zabawy polegająca na budowaniu różnych obiektów, z klocków lub innych elementów, również rozbieranie różnych przedmiotów i ponowne ich składanie.

• **zabawy ruchowe (gry ruchowe)** – wymagające od uczestników częstych zmian miejsca, w szczególnym stopniu rozwijające funkcje motoryczne dzieci oraz wdrażające do przestrzegania obowiązujących reguł (gry w berka, komórki do wynajęcia, w klasy, w dwa ognie).

• **zabawy tematyczne (zabawy twórcze)** - zabawy w granie roli, umożliwiające dzieciom fikcyjne spełnianie społecznych funkcji, wykonywanych przez przedstawicieli różnych zawodów(roli lekarza, kierowcy, nauczyciela). Zabawy tematyczne szczególnie absorbują dzieci w wieku przedszkolnym.

Wraz z wiekiem coraz większego znaczenia w życiu dziecka nabierają różnorodne zajęcia, które między innymi przygotowują go do podejmowania nowych obowiązków. Dziecko traktuje wszystko to, co robi na serio, z poczuciem odpowiedzialności za swoje „dzieło”.

Zabawa dziecka w wieku przedszkolnym przybiera różnorakie i bogate formy. Od zabaw indywidualnych i samotnych dzieci przechodzą do zabaw zespołowych, bawią się w grupie, ucząc się stopniowo podporządkowywać swoje życzenia i chęci projektom i postępowaniu innych dzieci oraz przyjętym z góry regułom i zasadom wspólnej zabawy.

W zabawie dziecko wyraża swe uczucia i pragnienia, daje upust swojej wyobraźni i fantazji, rozwija zdolności twórcze.

Zabawa posiada bardzo wiele funkcji między innymi:

- przygotowuje dziecko do szeroko rozumianej pracy,
- usprawnia manualnie, zaznajamia z materiałem, jego przeznaczeniem i sposobem posługiwania się,
- uczy współdziałania i współpracy w grupie rówieśniczej,
- wdraża do dobrowolnego respektowania nakazów i zakazów,

Po za tym zabawa rozwija u dzieci procesy psychiczne takie jak: pamięć, myślenie, uwagę, spostrzeganie i mowę.

Zabawa jest dobrowolnym działaniem, dzięki któremu dziecko mimowolnie się uczy, wychowuje, poznaje świat, odkrywa własną tożsamość, przede wszystkim sprawia dziecku radość.

Pozwólmy, zatem dzieciom bawić się w to, w co najbardziej lubią.

Poniżej zamieszczam sprawdzone zabawy, w które chętnie bawią się dzieci w przedszkolu.

1. „Zaczarowane pudełka”- zabawa ruchowo-naśladowcza.

Dzieci w rozsypce, w siadzie klęcznym skulnym chowają głowę w ręce, pakują się do zaczarowanych pudełek. Nauczyciel mówi „ *Z zaczarowanych pudełek wychodzą....*” i podaje nazwę np. zwierzątka, pojazdu, wymyślonej postaci, itd..... Dzieci naśladują poruszanie się wymienionego zwierzątka, jednocześnie naśladując odgłos, jaki ono wydaje, a następnie na sygnał nauczyciela „*Chowamy się do zaczarowanych pudełek*”, przyjmują pozycję wyjściową. Zabawa trwa do wyczerpania pomysłów nauczyciela lub dzieci.

2. „Bombeczka”- zabawa orientacyjno-porządkowa ze śpiewem.

Zabawa do melodii „*Mam chusteczkę haftowaną*” (zmienionej do potrzeb tekstu).

Dzieci stają w złączonym kole, krążąc po obwodzie do piosenki:

Bombko, bombko, bombko, bombko, bombeczko.

Zatańcz z nami, zatańcz z nami w kółeczko.

Teraz podskocz, teraz kucnij, tupnij nogą raz dwa trzy

zaśpiewamy, zatańczymy ja i ty. x2

Dzieci zatrzymują się i na klaśnięcie nauczyciela i komunikat „*Bombka mi się stukła*” rozrywają koło i jako pojedyncze odłamki z bombki, nieruchomo kładą się na podłogę.

Nauczyciel głośno zastanawia się „ *Bombka mi się stukła, co ja teraz zrobię? Wiem! Wezmę czarodziejski klej*”. Nauczyciel „smaruje” lewą ręką swoją prawą dłoń, a następnie prawą dłoń osoby najbliższej leżącej. Delikatne klaśnięcie dłoni dziecka i nauczyciela oznacza przyklejenie się odłamków bombki. Dziecko wstaje i łączy swoją rękę z ręką nauczyciela. Następnie nauczyciel „smaruje” klejem prawą dłoń kolejnego dziecka, dziecko się podnosi i przykleja swoją dłoń do dłoni dziecka już stojącego. Zabawa trwa do momentu, aż wszystkie kawałki bombki zostaną sklejone i powstanie koło wiązane.

3. „Ufoludki - małe ludki”- zabawa ruchowo-naśladowcza, integrująca grupę, rozwijająca kreatywność.

Dzieci stoją w kole wiazanym, w środku jest dziecko. Koło krąży dookoła w rytm piosenki (muzyka podobna do piosenki „ *Mam chusteczkę haftowaną*”, zmieniona dla potrzeb zabawy)

„ *Ufoludki, ufoludki to są małe ludki*

krążą wkoło, krążą wkoło i jest im wesoło

ufoludki, ufoludki to są małe ludki

krążą wkoło, krążą w koło i jest im wesoło.”

Koło staje - dzieci klaszczą i jednocześnie mówią

„*Ufoludku* (wypowiadamy i jednocześnie klaszczemy imię dziecka, które jest w środku koła), *my ciebie prosimy, pokaż nam ... królika, my to powtórzymy* (wymyślamy nazwę zwierzątka).

Zabawa trwa dopóki wszystkie dzieci nie będą miały okazji pokazać zwierzątka, postaci, czynności.

4. „Stój prościutko!

Dzieci chodzą i biegają w różnych kierunkach. Na zawołanie: „*Stoimy prościutko*” – dzieci po zatrzymaniu prostują się.

Kto cię woła? Wyznaczone przez prowadzącą dziecko staje tyłem do pozostałych dzieci siedzących na podłodze. Jedno dziecko z grupy woła imię stojącego tyłem dziecka, które ma rozpoznać po głosie wołające dziecko. Jeśli mu się nie udało, próbuje odgadnąć jeszcze raz, ale już zwrócone twarzą do siedzących dzieci.

5. „Co to jest?”

Prowadząca zabawę zapowiada dzieciom siedzącym w półkolu, że będzie wskazywała różne części ciała. Właściwa zabawa zaczyna się wtedy, gdy prowadząca dotykając np. uszu, mówi – oczy. Zadaniem dzieci jest wskazanie nazwanej części ciała, a nie tej, którą mylnie pokazuje prowadząca.

6. „Wieje wietrzyk (pomocze: pęki kolorowych wstążeczek, grzechotka)

Prowadzący jest „wiatrem”. Biega po sali, trzymając w ręce pęk wstążeczek. „Szum wiatru” powoduje wirowanie „liści” po całej sali – dzieci biegają. Gdy „wiatr” przestaje wiać (prowadząca staje w miejscu), „liście” spadają na ziemię (dzieci przysiadają).

Prowadząca rozdaje dzieciom pęki kolorowych wstążek, a sama potrząsa trzymaną w ręce grzechotką. Na słowa: „*wietrzyk wieje*” dzieci biegają po sali w dowolnym kierunku, poruszając trzymanymi wstążkami. Na zapowiedź „*wietrzyk ucichł*” – grzechotka milknie, a dzieci przysiadają, pochylając nisko główki.

7. Zabawy rytmiczne z wykorzystaniem instrumentów:

- **"Wysokie i niskie dźwięki"** - przy wysokich chodzą na paluszkach, przy niskich na całych stopach.
- **"Jaki instrument gra?"**- dzieci biegają, gdy usłyszą ustalony wcześniej instrument. Gdy gra instrument inny, dzieci stoją.

- **"Rozgrzewka"**- w zależności od wysokości i częstotliwości dźwięków poruszają się po sali.

8. **"Podłogę dotyka tylko..."** np. jedna ręka, jedna noga; tylko brzuch, tylko plecy, itp.

9. **"Rybki w akwariu"** - zabawa porządkowo-organizacyjna. Dzieci biegają, na sygnał zaczynamy sypać pokarm w różnych miejscach w sali, ponieważ ryby nie mówią, mamy natychmiastowo wyciszoną grupę

10. Zabawa „Kamyk”

Wszystkie dzieci siedzą w kole, w środku znajduje się jedno dziecko, które jest „kamyczkiem”. Wszystkie dzieci mówią wierszyk: *„Leży sobie kamyk na środku podwórka, a w kamieniu dziurka, a w tej dziurce co?”*. Dziecko będące w środku naśladuje jakieś zwierze. Reszta dzieci przygląda się i rozwiązuje zagadkę. Dziecko, które pierwsze odgadnie wchodzi do środka.

11. „Znaki”

Dzieci otrzymują po jednym znaku, który zawieszają na szyi. Znaki mają cztery różne kształty (koło, kwadrat, trójkąt, prostokąt). Prowadzący puszcza muzykę - dzieci biegają, gdy muzyka milknie - dzieci łączą się w cztery koła, zgodnie z kształtem zawieszzonego na szyi znaku.

12. „Czarodziejski woreczek”

Dzieci siedzą w kole. W środku koła leży worek. Znajdują się w nim po dwie takie same zabawki. Dzieci po kolei wkładają rękę do worka i wybierają po jednej zabawce. Na podstawie dotyku odgadują, co to jest,

nazywają zabawkę, a potem wyjmują ją, sprawdzają czy się nie pomyliły. Następnie kładą zabawki do przygotowanych obok kół w taki sposób, aby dobrać je parami.

13., „Kogo schowaliśmy”

Dzieci siedzą w kole. W środku koła leży koc. Jedno dziecko opuszcza salę, a w tym czasie pod koc wchodzi 1-3 dzieci (wystawione są tylko ich nóżki z kapciami). Dziecko, które opuściło salę wraca i na podstawie kapci ustala, kto jest schowany. (Jeżeli jest to za trudne można poprosić dziecko schowane pod kocem, aby coś powiedział).

14., „Ludzie do ludzi” – zabawa ruchowa.

Dzieci łączą się w pary, stojąc w luźnej gromadzie. Prowadzący wymienia: *Witają się nasze dłonie, witają się nasze stopy, witają się nasze uszy...*, a dzieci dotykają siebie wymienianymi częściami ciała. Na hasło „*Ludzie do ludzi*” następuje zmiana partnerów w parach.

15., „Powitanie”- zabawa integracyjna

Na melodię piosenki „Panie Janie” śpiewany słowa:

Witaj Marylka (2x),

Jak się masz? (2x)

Wszyscy Cię witamy (2x)

Pośród nas (2x).

Zabawa zostaje skończona w momencie przywitania wszystkich obecnych dzieci. Zabawę można urozmaicić dodając podczas śpiewania różne gesty.

16., „Abrakadabra”

Dzieci siedzą w kole. Dziecko-czarodziej wstaje, mówi głośno „*Abrakadabra*” i wykonuje jakiś prosty magiczny ruch, np. kręci palcem.

Koleje dziecko powtarza magiczne zaklęcie i ruch poprzednika i dodaje następny "swoj" ruch, np. tupanie nogą. Każde dziecko dodaje następny element (wcześniej powtarzając ruchy poprzedników). Kto pominie podczas pokazywania jakiś element „wpada w magiczną moc kręgu”- wchodzi do środka i czeka jedną kolejkę?

17.„Kokoszka”

Jedno z dzieci opuszcza na chwilę salę, pozostałe zwijają się w „kłębki” na dywanie. W chwili powrotu dziecka do sali, wyznaczone przez prowadzącego dziecko wydaje dźwięk gdakania. Zadaniem szukającego jest odgadnięcie, które z dzieci wydaje dźwięki.

18.„Sąsiedzkie powitanie” - zabawa integracyjna

Dzieci siedzą w kółku. Po kolei witamy ich słowami np.: „*Witaj, Olu*”, osoba której imię jest wypowiedziane macha dwoma rękami. Do powitania przyłączają się jednocześnie osoby siedzące obok witanego i machają jedną ręką od jego strony. Czynności są powtarzane dotąd, aż wszystkie dzieci zostaną powitane.

19.„Dobieraj kapciuszki”

- **Wprowadzenie do zabawy:**

Prowadzący opowiada dzieciom historyjkę o krasnoludkach – figlarzach, które pomieszały wszystkie pary bucików. Całe szczęście krasnoludki potrafią także pomóc i w związku z tym rano wróciły do przedszkola, żeby pomóc w uporządkowaniu kapciuszków.

- **Przebieg zabawy:**

Dwoje wskazanych dzieci opuszcza salę (otrzymują one kolorowe, krasnalkowe czapki). Pozostałe dzieci tworzą koło i siadają,

prowadzący wybiera te pary kapci, których wygląd jest odmienny. Dzieci zdejmują je i ustawiają pomieszane w środku kółka. Gdy wszystko jest przygotowane wchodzi dwóch krasnoludków. Każdy z nich bierze jeden kapeć i wyszukuje do niego parę wśród pozostałych. Po dobraniu pary krasnoludek staje naprzeciwko dzieci i mówi: „*Mam dziś kłopot- kłopot wielki, komu oddać pantofelki*”. Dziecko do którego należą kapcie podnosi się z miejsca i dziękuje krasnoludkowi za pomoc.

20. „Znajdź swoją mamę”

Prowadzący wybiera spośród dzieci kilka "mam". Każda mama ma po pięcioro dzieci. Na hasło „*Zabawa*” - mamy i dzieci swobodnie po całej sali podskakują w rytm granego przez prowadzącego akompaniamentu. Na hasło „*Znajdź swoją mamę*” dzieci powinny jak najszybciej stanąć gęsiego za "swoją mamą". Dla urozmaicenia zabawy można kilkakrotnie zmieniać "mamy" oraz urozmaicać akompaniament.

21. „Dotknij czegoś” – zabawa ruchowa.

Dzieci biegają w trakcie, gdy gra muzyka na ciszę w muzyce prowadzący mówi np. *Dotknij czegoś, co jest: okrągłe, czerwone*. Dzieci odnajdują i dotykają przedmiot o wskazanych cechach. (Podczas zabawy z dziećmi starszymi możemy podawać jednorazowo większą ilość cech).

22. „ Bajkowe pokazywanki”

Bez słów, używając tylko gestów i ewentualnych przedmiotów, należy pokazać bajkę lub postać z bajki tak, by druga osoba mogła ją odgadnąć. Jeśli jest dużo uczestników można utworzyć dwie drużyny. Zabawa bardzo twórcza i wzbudzająca pozytywne emocje.

23., „Zwariowane miny”

Usiądź z dzieckiem przed lustrem i rób różne miny, poproś aby cię naśladowało inna wersja - rozśmiesz mnie lub pokazywanie min i naśladowanie ich.

24., „Wężyk”

Cały wężyk robi: hop!

Głowa w lewo, w lewo krok.

Do przodu głośno kroki trzy.

Idę na koniec, prowadzisz Ty!

Uczestnicy ustawiają się jeden za drugim i chwytają za ramiona tworząc wężyk. Prowadzący stoi pierwszy i zaczyna śpiewać piosenkę, pokazując ruchy zgodne z treścią, a pozostałe dzieci wykonują równo z nim: *Cały wężyk robi: hop!* – skok obunóż do przodu *Głowa w lewo, w lewo krok.* – przechylamy głowę w lewo i robimy krok w lewo.

Do przodu głośno kroki trzy - 3 skoki obunóż do przodu *Idę na koniec prowadzisz Ty!* – pierwsza osoba wskazuje na osobę za sobą, która ma prowadzić i biegnie na koniec. Następnie znów odśpiewana zostaje piosenka i następuje zmiana prowadzącego wężyk. Zabawa trwa tak długo aż wszyscy uczestnicy będą prowadzącymi.

25., „Baba Jaga patrzy”

Jedna osoba jest Baba Jagą, reszta dzieci stoi w wyznaczonym (linia) miejscu. Baba Jaga jest odwrócona tyłem i ma zakryte oczy swoimi rękami i powtarza słowa *Raz ,dwa, trzy, Baba Jaga patrzy.* W tym czasie dzieci biegną w jej stronę. Baba Jaga po tych słowach

odwraca się. Dzieci muszą w tym czasie zatrzymać się w miejscu, do którego dobiegły i się nie ruszać. Baba Jaga chodzi i patrzy, czy nikt się nie rusza (może też rozśmieszać nieruchomo stojące dzieci). Ten, kto się poruszy, idzie na początek (za linię), a reszta pozostaje na swoim miejscu. Baba Jaga znów wypowiada słowa *Raz, dwa, trzy, Baba Jaga patrzy*. Ten, kto pierwszy dobiegnie do Baby Jagi wygrywa i staje się Baba Jagą.

26., „Stonoga”

Dzieci idą gęsiego trzymając kolegę z przodu za biodra. Mają szeroko rozstawione nogi i w ten sposób maszerują kołysząc się z boku na bok. Śpiewają lub rytmicznie recytują:

Idzie sobie stonoga, stonoga, stonoga

Każda inna jej noga, jej noga BĘC!

Po *BĘC* wszyscy stają z szeroko rozstawionymi nogami, a ostatnia osoba przechodzi pod nimi (lub się czołga). I rozpoczynamy zabawę od początku.

27., „Szukanie przedmiotu”

Chowamy fant i ustawiamy dziecko na linii startu. Potem kierujemy, np. *idź 2 kroki prosto, potem skręć w lewo, idź 5 kroków, a potem skręć w prawo*. W taki sposób doprowadzamy dziecko do przedmiotu. Wesoła zabawa gwarantowana, a dziecko będzie super dumne z siebie, że potrafiło dojść do celu.

28., „Fruwający kocyk”

Podrzucamy kocyk do góry, a kto pierwszy wejdzie pod koc, kiedy ten opadnie na podłogę, wygrywa.

Świetna zabawa ruchowa, dziecko widzi, gdzie kocyk jest podrzucany i tam stara się znaleźć, kiedy koc upadnie. Zabawa pozwala skupić się maluchowi na rzeczy, a jednocześnie udoskonala samodzielne poruszanie się.

29., „Kółko graniaste”

Dzieci łapią się za rączki i robią kółeczko. Chodzą dookoła powtarzając słowa:

*Kółko graniaste czworokanciaste,
kółko nam się połamało cztery grosze kosztowało,
a my wszyscy BĘC!*

W czasie, kiedy dzieci mówią BĘC, wszystkie dzieci się przewracają na podłogę.

30., „Pająk idzie”

Należy wybrać jedną osobę, czyli pająka. Osoby biorące udział w zabawie, biegają po dworze, lecz gdy usłyszą wołanie pająk idzie, muszą stanąć nieruchomo. Kto pierwszy się poruszy odpada z gry. Ostatnia osoba wygrywa.

31., „Ciuciubabka”

Jedna z osób jest Ciuciubabką. Ciuciubabka musi mieć zawiązane oczy np. chustą. Pozostałe dzieci dotykając Ciuciubabkę muszą nią "kręcić" dookoła, i powtarzając słowa:

*Ciuciubabko kręć się kręć...*po wypowiedzeniu tych słów, dzieci muszą uciekać, żeby Ciuciubabka ich nie złapała. Można oczywiście dotykać Ciuciubabkę, ale trzeba uważać, żeby nie zostać złapanym. Osoba, która zostanie złapana przez Ciuciubabkę sama staje się Ciuciubabką.

32.,,Ludwiczku”

Dzieci siedzą w kole, nauczycielka uzgadnia z dziećmi, iż każde musi wymienić nazwę owocu, rzuca piłkę do dziecka i mówi:

- *Ludwiczku, Ludwiczaku, co niesiesz w koszyczku?*

Dziecko, które złapało piłkę odpowiada i rzuca piłkę do innego dziecka.

33.,,Strumyk i drzewa”

Dzieci podzielone na dwa zespoły, na sygnał chłopcy stoją, unoszą ręce do góry naśladując szum drzew szszsz..., dziewczynki formują rząd, biegną pomiędzy stojącymi chłopcami jak „wijący się przez las strumyk”. Następuje zmiana ról.

34.Zabawa dyscyplinująca grupę z wykorzystaniem klaskania

Jedno stój - dwa klaśnięcia biegnij. Jedno zamrażanie dzieci robią dowolną figurkę - dwa klaśnięcia, bieganie.

35.Zabawa ruchowa z wykorzystaniem tamburyna

Prowadzący „*Na moje rozkazanie gdy tamburyno grać przestanie stajemy na jednej nodze*” i dzieci biegają po sali przy dźwiękach tamburyna, na przerwę stają na jednej nodze, potem znowu jest polecenie "*na moje rozkazanie..... nowe zadanie*".

Polecam opracowanie „W co się bawić” M. Bogdanowicz – piosenki i zabawy wspomagające rozwój dziecka. Zawiera 3 płyty CD. Wspaniała pomoc ułatwiająca przeprowadzenie zabaw w pierwszych dniach pobytu w przedszkolu, pomagająca w integracji grupy (pomysły własne oraz zaczerpnięte od nauczycielek z forum „Blżej przedszkola”)

Opracowała - Marzena Orłowska